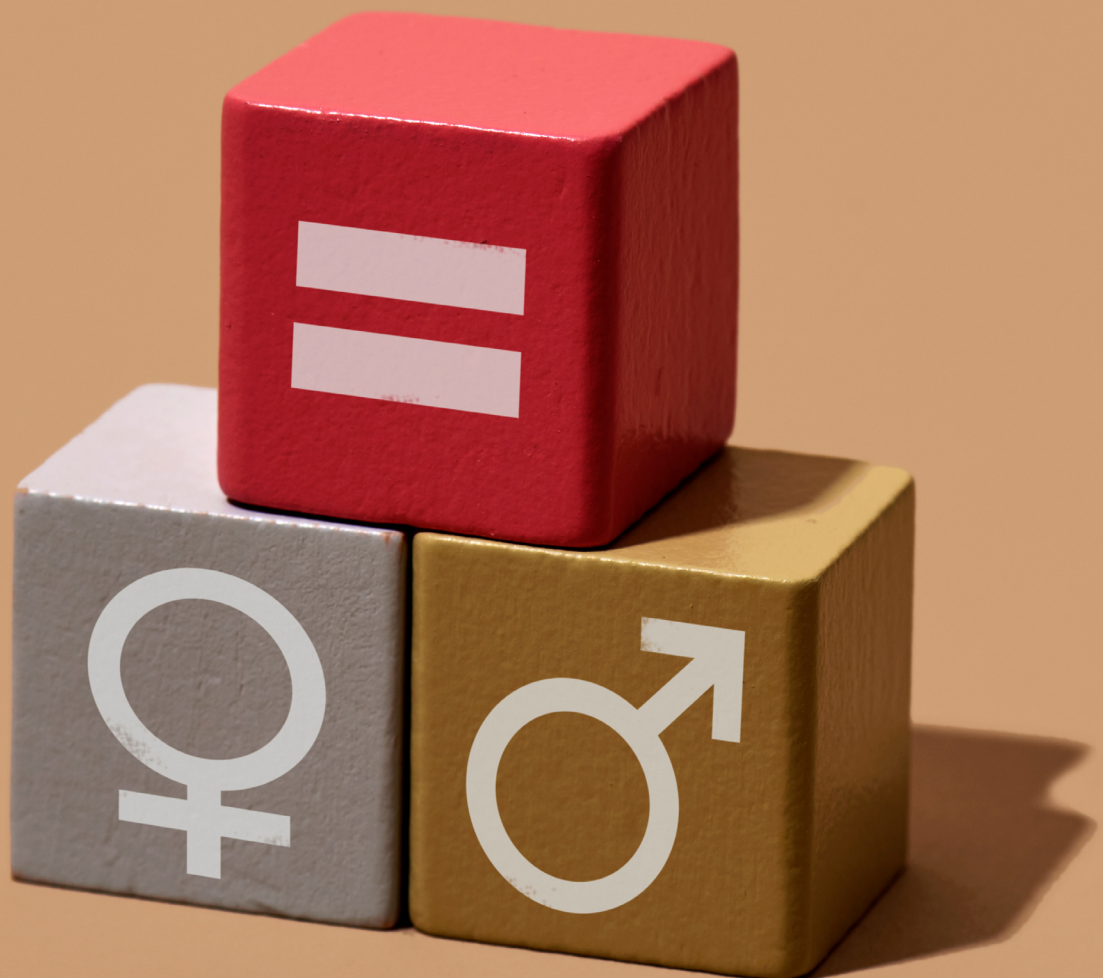

S&D

Listina Evropske unije o pravicah žensk

Skupina naprednega zavezištva
socialistov & demokratov
v Evropskem parlamentu

3. maj 2023, Krakov, Poljska

Preambula

Vsi ljudje so enaki in morajo živeti svoje življenje brez nasilja in diskriminacije.

Enakost spolov je osnovna vrednota Evropske unije. Gre za temeljno pravico, ki je zapisana v Listini o temeljnih pravicah Evropske unije, njenih pogodbah, kot tudi ključno načelo Evropskega stebra socialnih pravic.

Enakost spolov in pravice žensk so nepogrešljivi in nedeljivi sestavni deli človekovih pravic ter temelj pravne države in odpornih demokracij. Dosežki enakosti spolov in pravic žensk so predpogoj za svobodo, varnost, pravičnost, vključenost in dobrobit celotne evropske družbe ter za doseg polnega potenciala Unije na vseh področjih.

Da bi lahko govorili o polni enakosti spolov, moramo nasloviti osnovne vzroke in pojave neenakosti, presečno diskriminacijo in predsodke, kot so strukturne neenakosti in stereotipi, ki vodijo v različne oblike diskriminacije in neenako obravnavo žensk. Prav zato moramo načela vključevanja vidika spola uveljavljati pri sprejemanju celotne zakonodaje in politik, ter pri proračunskem načrtovanju, tako na ravni Unije kot držav članic.

Pričujoča Listina določa enotne, vseevropske standarde za pravice žensk in bo služila kot vodilo za enakost spolov pri sprejemanju in izvajanju vseh politik Unije na evropski in nacionalni ravni. Prav tako potrjuje zavezanost Unije k doseganju enakosti spolov ter zagotavljanju spoštovanja in zaščite temeljnih pravic žensk v vsej njihovi raznolikosti, ter hkrati preprečevanju nazadovanja glede dostopnosti in uživanja teh pravic.

Evropska komisija, Evropski parlament in Evropski svet zato priznavajo pravice in načela, navedena v nadaljevanju, ter poudarjajo pomen zaščite teh pravic.

POGLAVJE 1: **Izobraževanje**

Člen 1

Spolno občutljivi učni načrti

1. Vsaka ženska in deklica ima pravico do uživanja vključujočega izobraževanja. Perspektiva spola mora biti vključena v šolske učne načrte z namenom ozaveščanja o in naslavljanja presečne zgodovinske diskriminacije žensk in deklic ter opolnomočenja bodočih generacij za premagovanje stereotipov, diskriminacije in neenakosti, da bi spodbujali in ohranjali enakopravne družbe glede na spol. Zgodnje ozaveščanje dečkov in moških o obstoječih strukturnih neenakostih, izhajajočih iz patriarhalnih sistemov, ter nujnosti njihovih sprememb, kot tudi njihovo polno vključevanje v delo za enakopravnost spolov, so ključni za dosego enakopravnih družb.
2. Vsaka ženska in deklica ima pravico do polnega dostopa do vseh področij visokega šolstva. Podpirati je potrebno ukrepe, usmerjene v spodbujanje žensk in deklic, da se specializirajo za poklice, v katerih so premalo zastopane. Poseben poudarek mora biti na poklicih s pozitivnim družbenim in gospodarskim vplivom, da bi bile ženske opolnomočene za prihodnje gospodarske prehode in razvoj. Zato je treba zagotoviti zlasti naslednje:
  - a. deklice in ženske imajo dostop do celotnega spektra specializacij v izobraževanju in se jih spodbuja, da se odločijo za raznolika izobraževanja, tudi tista, povezana s poklici, v katerih prevladujejo moški;
  - b. perspektiva spola je vključena v šolske učne načrte za naslavljanje zgodovinske diskriminacije žensk in deklic ter spolnih stereotipov ter priznanje vpliva žensk na zgodovinske, gospodarske in družbene procese.

Člen 2

Enak dostop do izobraževanja

1. Vsaka ženska in deklica ima pravico do izobraževanja. Nobena ženska ne sme biti diskriminirana pri svojem izobraževanju. Zagotoviti je treba enakopravno zastopnost žensk na ključnih področjih študija, saj je to bistveno za opolnomočenje žensk, da lahko uživajo svoje pravice, dosežejo enakost spolov in dosežejo polni potencial Unije.
  - a. Ženske in dekleta morajo biti pozitivno spodbujene, da se izobražujejo na univerzitetni ravni na področjih, ki bodo ključna za evropsko gospodarstvo, kot so znanost, tehnologija, inženiring in matematika (STEM), v luči digitalnega in zelenega prehoda.

- b. Za zagotovitev enakega dostopa žensk do izobraževanja, se bodo spodbujali ukrepi za spodbujanje žensk, da se odločijo za študij na področjih, na katerih so premalo zastopane, kot so sektorji STEM. V ta namen se bo spodbujalo javne univerze, da uvedejo ukrepe, kot so kvote ali rezervirane sezname za ženske, ki se prijavljajo na programe, povezane s sektorji, v katerih prevladujejo moški. Prednost bodo imeli tudi ukrepi za spodbujanje moških, da se vključijo v študije, kjer prevladujejo ženske.
- c. Hkrati naj se spodbuja dečke, da vstopijo v sektorje, kjer prevladujejo ženske, kot je oskrba, kar je ključno za prihodnost naših družb.
- d. Za spodbujanje izobraževanja žensk in deklic se namenijo ustrezna javna sredstva. Zlasti naj se uvedejo ukrepi, ki spodbujajo ženske in deklice, da se odločijo za študij, ki ima pozitiven družbeni in gospodarski vpliv.

POGLEVJE 2: **Ekonomska neodvisnost**

Člen 3 **Polna vključitev na trg dela**

1. Ženske v vsej njihovi raznolikosti imajo pravico do opravljanja dela po lastni izbiri brez diskriminacije.
2. Enakost spolov je treba zagotoviti na vseh področjih, vključno s sodelovanjem na trgu dela. Vse zakone in prakse, ki dejansko ali potencialno diskriminirajo ženske, je treba prepovedati, zlasti tiste, ki se nanašajo na zaposlovanje, pogoje zaposlovanja in napredovanje v karieri.
  - a. Vse politike, zakonodaja in ocene učinkov morajo vključevati glavno načelo enakosti spolov, da se zagotovi pošteno in enakopravno sodelovanje spolov na trgu dela. Uvesti je treba ukrepe za izboljšanje enakosti spolov pri zaposlovanju, kot so obveznosti delodajalcev za poročanje in razkritje podatkov, ki zagotavljajo informacije o ravnih plač, kariernem napredovanju, urejanju dopusta in vseh drugih relevantnih kazalnikov glede na spol.
  - b. Pravice skupin, ki doživljajo večplastne in presečne oblike diskriminacije, kakor so invalidi, ženske različnih ras, vključno z ženskami glede na njihovo barvo kože, migrantkami in pripadnicami etničnih manjšin, starejše ženske, ženske z nižjo stopnjo izobrazbe, ženske z zdravstvenimi težavami, samohranilkami, ženskami LGBTIQ+ in ženskami na podežlju ter v redko poseljenih območjih, je treba varovati in spodbujati. V tem smislu je treba koncept boja proti večplastni diskriminaciji in integracijo presečne analize vključiti v politike Evropske unije in njenih držav članic, kot tudi v politike, povezane s trgom dela.

3. Vsaka ženska ima pravico do poštene in ustrezne plače ter pravico do dostopa do socialne varnosti brez diskriminacije, ki zagotavljajo dostojno življenje in staranje. V ta namen je potrebno spoštovati in izvajati načelo enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti. Plačne in pokojninske vrzeli je treba ustrezno obravnavati in odpraviti. V prvi vrsti je potrebno nasloviti izziv vzpostavitve enakega plačila za delo enake vrednosti v različnih sektorjih, da bi dosegli pravičnejše vrednotenje in s tem ustreznejše plačilo v sektorjih, kjer tradicionalno prevladujejo ženske in so slabše plače.
4. Perspektiva spola mora biti vključena v politike poklicnega izobraževanja in usposabljanja, da se zagotovi polno sodelovanje žensk na trgu dela, še posebej med gospodarskimi prehodi, kakršna sta digitalni in zeleni prehod. Uvesti je treba posebne ukrepe za olajšanje vrnitve žensk z materinskega dopusta na trg dela, ter ukrepe za spodbujanje očetov, da prevzamejo svojo odgovornost za oskrbo, s ciljem doseči model "enak zaslužek - enaka skrb".
5. Ker sta ekonomska neodvisnost in opolnomočenje žensk ključna za doseg enakosti spolov in zagotovitev pravic žensk, morajo Evropska unija in države članice zagotoviti, da so visoko rangirana mesta, vključno z delovnimi mesti na področjih STEM, enako dostopna vsem ženskam.

Člen 4

Spopadanje s horizontalno plačno segregacijo

Odpraviti je potrebno sektorsko segregacijo, ki predstavlja glavni razlog za plačno in pokojninsko vrzel. Za ta namen naj se zagotovi, da se uvedejo zlasti naslednji ukrepi:

- a. jasna opredelitev vrednosti dela;
- b. spolno nevtralna orodja za ocenjevanje delovnih mest in sistemi klasifikacije;
- c. jasni in nediskriminatorni kriteriji, ki omogočajo boljše ocenjevanje in pošteno plačilo dela na vseh področjih, še zlasti pa v zelo feminiziranih sektorjih, kot je oskrba.

Člen 5

Ravnovesje med delom in zasebnim življenjem

1. Vsaka ženska ima pravico do poštenega in zdravega ravnovesja med delom in zasebnim življenjem. Nesorazmeren delež neplačanega domačega dela in oskrbe moramo nasloviti z ukrepi, ki pripomorejo k bolj pravični delitvi tovrstnega dela med ženskami in moškimi.

2. Uvesti je treba spolno občutljive izobraževalne programe in programe ozaveščanja, ki obravnavajo neenakomerno delitev neplačanega dela ter posledično slabši položaj žensk na trgu dela. Delodajalci naj vzpostavijo okvir za prilagodljive delovne aranžmaje za vse, da spodbudijo pravičnejšo delitev takšnega dela, ter vključijo perspektivo spola v svoje notranje politike.

Člen 6

Odgovornosti glede starševstva in oskrbe

1. Vsakemu staršu pripada pravica do poštene delitve oskrbe za otroke. Nobena ženska ne sme biti diskriminirana na trgu dela zaradi svoje odločitve, da rodi ali vzgaja otroka ali otroke. Moške je potrebno spodbujati in ne diskriminirati pri izpolnjevanju njihovega pravičnega deleža pri oskrbi, saj je to predpogoj za doseganje enakopravne družbe in sistema "enak zaslužek - enaka skrb".
2. Za doseg pravičnejše delitve starševske nege je potrebno uvesti očetovski dopust, vsaj polovica starševskega dopusta pa mora biti neprenosljiva med staršema.
3. Kakovostna predšolska vzgoja mora biti dostopna, cenovno ugodna in zagotovljena za vse otroke po vsej Evropi, vključno s podeželjem, od rojstva dalje. Uvesti je treba ukrepe, namenjene podpori samohranilcem, da aktivno sodelujejo na trgu dela.
4. Zagotoviti je treba kakovostno, cenovno ugodno in dostopno oskrbo za starejše in invalide, zlasti na podeželju.
5. Zagotoviti je treba ustrezni zakonodajni okvir in naložbe, ki bodo olajšale prehod k pravičnemu gospodarstvu oskrbe. To vključuje dopust za nego in razširjene možnosti za prilagodljive delovne pogoje za delavce, ki zagotavljajo oskrbo ali podporo sorodniku.

Člen 7

Boj proti ekonomskemu nasilju

1. Vsaka ženska ima pravico do finančne avtonomije, ki je ključna za doseg enakosti spolov in zagotavljanje pravic, varnosti in dostojanstva žensk.
2. Plače in posamezni socialni prejemki se morajo izplačevati na bančni račun v lasti upravičenke. Na skupni račun se prejemki izplačujejo le v soglasju obeh partnerjev. Izplačila na račun tretje osebe morajo biti prepovedana.

Člen 8

Razreševanje spolnih pristranskosti v obdavčitvi

1. Fiskalne politike ne smejo diskriminirati žensk, temveč morajo podpirati njihovo ekonomsko neodvisnost.
2. Potrebno se je spopasti s spolno pristranskostjo pri obdavčitvi in jo odpraviti. Perspektiva spola mora biti vključena v fiskalne politike, da bi se lahko upoštevale različne socio-ekonomske potrebe žensk ter odpravile škodljive spolne vloge. Zlasti je potrebno nasloviti:
  - a. implicitne pristranskosti pri davčnih olajšavah in oprostitvah v zvezi z delom, kot je ugodno davčno obravnavanje dodatnih delovnih ur, ki koristijo predvsem poklicem, v katerih prevladujejo moški;
  - b. dejavnike, ki odvrtaajo prejemnika/prejemnico nižjega dohodka od vstopa na trg dela, zlasti pod skupnim davčnim režimom;
  - c. obdavčitev blaga, kot so higienski izdelki za menstruacijo in lepotni izdelki, ki nepravilčno prizadenejo ženske in pripeljejo do tega, da ženske bremenijo večji delež DDV-ja. "Roza davek", ki se nanaša na dražje izdelke, namenjene predvsem ženskam, je potrebno odpraviti, saj kot tak predstavlja obliko diskriminacije glede na spol.

POGLAVJE 3:

Enaka zastopnost

Člen 9

Enakost pri političnem odločanju

1. Vse ženske imajo pravico do enakega zastopanja v odločevalskih procesih v politiki in do aktivne vloge pri političnem odločanju na vseh ravneh. Potrebni so ukrepi za krepitev in podporo državljskemu udejstvovanju žensk, vključno z vključevanjem in ustreznim financiranjem organizacij za pravice žensk.
2. Za zagotovitev enakega zastopanja pri političnem odločanju je potrebno spodbujati izvajanje ukrepov za enakost spolov v političnih organih, kot so kvote, rezervirane liste ali liste z zadrigo.
3. Unija in države članice bi morale spodbujati enako zastopnost žensk pri političnem odločanju na vseh ravneh.

Člen 10

Spopadanje s škodljivimi praksami v politiki

1. Nobena ženska, ki opravlja javno funkcijo, ne sme biti izpostavljena nadlegovanju ali katerikoli drugi obliki diskriminatornega ali ponižujočega ravnanja na spletu ali v resničnem življenju. Glede na to, da je vsako takšno ravnanje oblika spolno motiviranega nasilja in ima pogosto učinek utišanja, zaradi česar se ženske vzdržijo prevzema političnih in javnih funkcij, kar vodi v neenakomerno porazdelitev politične moči, je treba uvesti posebne ukrepe za obravnavo nadlegovanja ženskih javnih uslužbenk, da se zagotovi, da lahko ženske v celoti in svobodno izvajajo svoj politični mandat.
2. Vse politične institucije, vključno z nacionalnimi in lokalnimi vladami, parlamenti in vsemi drugimi organi odločanja, ter politične stranke, morajo uvesti spolno občutljive kodekse ravnanja, da bi okrepili enakost spolov in odpravili diskriminacijo žensk v politiki. Uvesti je potrebno obvezne tečaje proti nadlegovanju za javne uslužbenke, vključno z učinkovitimi sankcijami v primeru nespoštovanja pravil.

Člen 11

Enakost pri ekonomskem odločanju

1. se ženske imajo pravico do enakega zastopanja pri ekonomskem odločanju. Omejitve, kot so spolno utemeljena diskriminacija in uveljavljene spolne vloge, je potrebno odpraviti.
2. Podjetja morajo uvesti ukrepe za krepitev enakega zastopanja žensk v upravnih odborih in v vodstvenih položajih, da bi zagotovila pravično zastopnost in imela koristi od ekonomskih prednosti uravnoteženosti spolov pri vodenju.
3. Za direktorje javnih podjetij je treba uvesti obvezne spolno občutljive programe in usposabljanja, po katerih se lahko zgledujejo podjetja v zasebni lasti. Ti programi morajo prispevati k odpravi nadlegovanja in diskriminacije žensk ter spodbujanju ženske udeležbe pri ekonomskem odločanju v podjetju.

Člen 12

Spolno občutljiva poslovna kultura

1. Nobena ženska ne sme biti izpostavljena katerikoli obliki diskriminatornega ali ponižujočega ravnanja na delovnem mestu ali pri izvajanju svojih poklicnih dolžnosti. Glede na to da so ženske pogosto nepravilno prizadete zaradi škodljivih spolnih stereotipov in diskriminacije v poklicnih okoljih, naj podjetja vključijo spolno perspektivo v svoje kodekse ravnanja z namenom zagotavljanja enakosti spolov in odpravljanja vseh oblik nadlegovanja, vključno s spolnim in psihološkim

nadlegovanjem, diskriminacijo, ponižujočim obravnavanjem in vsemi škodljivimi praksami, ki ženskam dajejo nepošteno prednost.

2. Uvesti je treba spolno občutljive programe usposabljanja proti nadlegovanju, ki si prizadevajo za odpravo škodljivih spolnih stereotipov ter vseh implicitnih pristranskosti, ki lahko negativno vplivajo na ženske na delovnem mestu, za vse zaposlene, še zlasti pa za zaposlene na vodstvenih položajih, vključno z učinkovitimi sankcijami v primeru neupoštevanja pravil.
3. Podjetja morajo uvesti notranje politike za strukturno enakost spolov ter o njih obvezno redno poročati. Takšna poročila morajo biti javno objavljena in vključevati informacije o vseh prizadevanjih za zagotovitev enakosti spolov ter nujno tudi informacije o plačnih razredih z ozirom na spol.
4. Spodbujati je treba podjetništvo žensk. Ustrezna javna sredstva morajo biti namenjena podjetniški pismenosti in veščinam žensk ter zagotavljanju zagotovitvi enakih poslovnih priložnosti za moške in ženske.

POGLAVJE 4:

Spopadanje z nasiljem in nadlegovanjem na podlagi spola

Člen 13

Dostojanstvo, varnost in zaščita

1. Nasilje na podlagi spola je kršitev človekovih pravic. Vsaka ženska ima pravico živeti dostojanstveno in svobodno brez kakršnihkoli oblik nasilja, nadlegovanja, prisile ali diskriminacije tako v zasebnem kot v javnem okolju. Glede na to da ženske doživljajo nesorazmerne in spolno določene oblike nasilja, mora biti nasilje na podlagi spola (NPS) opredeljeno kot vrsta zločina, navedenega v členu 83(1) PDEU, in posebej obravnavano.
  - a. Opredelitev NPS mora vključevati, vendar ne sme biti omejena na, femicid, fizično nasilje, psihično nasilje, spolno nasilje, vključno s spolnim nadlegovanjem in posilstvom, zanikanje dostopa do pravic na področju spolnega in reproduktivnega zdravja (SRZ), obrezovanje ženskih in medspolnih genitalij, prisilno sterilizacijo, zalezovanje, seksistični sovražni govor, tako na spletu kot v resničnem življenju, vključno zoper ženske v politiki in javni sferi, socialno-ekonomsko prikrajšanost, prisilno nadzorovanje in nasilje v družini. Opredelitev mora posebej obravnavati spolno nasilje na spletu. Različne oblike nadlegovanja in drugih škodljivih praks na spletu, vključno s spletnim ustrahovanjem, spletnim zalezovanjem, objavljanjem osebnih podatkov brez privolitve (doxxing), sintetičnimi manipulacijami slik in videoposnetkov (deepfakes), maščevalno pornografijo, naj se ustrezno obravnava in odpravi, saj predstavljajo obliko nasilja na podlagi spola in so škodljive prakse, ki ohranjajo diskriminatorne spolne stereotipe, ki nepravilno vplivajo na ženske.

POGLAVJE 5:

Zdravje ter spolno in reproduktivno zdravje in pravice (SRZ)

Člen 15 Zdravje

1. Neenakosti med spoloma in pristranskost glede spola v zdravstvenem varstvu so pogosto razširjene ter imajo lahko škodljive ali celo usodne posledice za ženske. S spolno pristransko obravnavo v zdravstvenih ustanovah se je treba spoprijeti s posebnimi ukrepi, kot je obravnava neenakosti pri raziskavah v zdravstveni oskrbi in spodbujanje enake udeležbe žensk, ki delajo v zdravstvu in raziskavah.
2. Vsaka ženska ima pravico do najvišjega standarda zdravstvenega varstva, zagotovljenega brez diskriminacije in za vse življenje. Ta pravica med drugim vključuje dostop do pravočasne, cenovno dostopne in ustrezne zdravstvene oskrbe in povezanih storitev, cenovno dostopnih zdravil in cepiv ter dostop do celovitih informacij v zvezi s tem.
3. Da bi zagotovili polno uživanje te pravice, je treba vidik spola upoštevati v vseh politikah, povezanih z zdravjem, zlasti v zdravstvenih in kliničnih raziskavah.

Člen 16 Zdravstvena nega mater in oskrba pri splavu

1. Vsaka ženska ima pravico svobodno odločati o svojem telesu in življenju ter mora imeti zagotovljeno in spoštovano telesno avtonomijo in pravico do samoodločanja. Žensko telo ni naprodaj in ne sme biti predmet izkoriščanja.
2. Vsaka ženska ima pravico do najvišjega standarda univerzalne materinske oskrbe, ki je nujna za polno uresničevanje pravice žensk do zdravja in sorodnih pravic, kot je pravica odločanja o svojem telesu in življenju. Omejevanje dostopa do takšne oskrbe pomeni kršitev človekovih pravic.
3. Vzpostaviti je potrebno evropske standarde o zdravstvenem varstvu mater, vključno z evropskimi ginekološkimi, porodniškimi in perinatalnimi standardi, da bi zagotovili polno in enako uživanje vseh in vseh pravic, zapisanih v tej Listini, in zlasti pravice do splošne zdravstvene oskrbe mater in oskrbe pri splavu.
4. Vsaka ženska ima pravico do zakonite, varne, univerzalne in cenovno dostopne oskrbe pri splavu ter povezanih storitev brez diskriminacije.
5. Nobena ženska ne sme biti izpostavljena katerikoli vrsti ponižujočega ravnanja pri dostopu do storitev splava. Omejevanje dostopa do takih storitev pomeni kršitev človekovih pravic. Zavrnitev oskrbe pri splavu lahko pomeni tudi mučenje ali kruto ravnanje, ki lahko povzroči smrt. Ukrepi, ki bi lahko dejansko ali poten-

cialno ovirali zmožnost žensk, da v celoti uveljavljajo to pravico, kot so obvezno svetovanje ali nesorazmerne čakalne dobe, so prepovedani.

Člen 17

Informirano načrtovanje družine

Vsaka ženska ima pravico svobodno odločati o tem, ali bo imela otroke, na kakšen način in kdaj. Nobena ženska ne sme biti prisiljena v nenamerno ali nezaželeno materinstvo. Osebe v procesu spremembe spola ne smejo biti podvržene obvezni sterilizaciji.

1. Vsaka ženska ima pravico do dostopnega in cenovno dostopnega zdravljenja neplodnosti kot sestavnega dela zdravstvenega sistema, brez kakršnekoli oblike diskriminacije in še posebej brez diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti ali osebnega statusa.
2. Vsaka ženska ima pravico do sodobne, kakovostne, cenovno dostopne in lahko dosegljive kontracepcije. Spodbujati je treba kontracepcijske metode, saj je kontracepcija eno najboljših sredstev za opolnomočenje tako moških kot žensk ter jim omogoča sprejemanje ozaveščenih odločitev glede načrtovanja družine.
3. Za zagotovitev polnega uresničevanja teh pravic je treba zagotoviti objektivne, prosto dostopne in izčrpne informacije v zvezi s kontracepcijo in zdravljenjem neplodnosti.

Člen 18

Informacije in izobraževanje o SRZ

1. Vsaka ženska ima pravico živeti v družbi, ki je izobražena in se zaveda problemov, ki večinoma ali v celoti zadevajo ženske, še posebej tistih, ki se nanašajo na spolno in reproduktivno zdravje. Da bi dosegli ta cilj, je potrebno celovito in starosti primerno spolno vzgojo in izobraževanje o odnosih kot obvezna tako za dečke kot deklice vključiti v učne načrte šol. Takšno izobraževanje mora vključevati vidik spola in zagotavljati objektivne, posodobljene in na dokazih temelječe informacije o spolnem in reproduktivnem zdravju in pravicah, kontracepciji in načrtovanju družine ter vprašanih spolnosti in odnosov v skladu s pravicami in načeli, določenimi v tej Listini in drugih ustreznih mednarodnih standardih.
2. Vsaka ženska ima pravico do prostega dostopa do celovitih, na dokazih temelječih in objektivnih informacij v zvezi z njenim zdravjem in razpoložljivimi zdravstvenimi storitvami, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem ter pravicami.

POGLAVJE 6:

Feministična zunanja politika in krizno upravljanje

Člen 19

Spolno občutljivo krizno upravljanje

1. Vidik spola mora biti vključen v politike kriznega upravljanja, da bi lahko upoštevali posebne potrebe žensk v času krize, vključno z vojno, humanitarno krizo in krizo zaradi podnebnih sprememb. Posebno obravnavo si zaslužijo zlasti vprašanja, ki zadevajo samo ali večinoma ženske v času krize, kot sta spolno izkoriščanje in trgovina z ljudmi. Nasilje na podlagi spola kot vojno orožje mora biti nedvoumno priznано kot vojna taktika in vojni zločin. Službe za krizno podporo morajo imeti vzpostavljene spolno občutljive politike za podporo ženskam.
2. V času krize je na ravni Unije potrebno spodbujati sodelovanje med državami članicami, da bi lahko ženske v celoti uveljavljale svoje temeljne pravice, vključno s tistimi, ki so zapisane v tej Listini.

Člen 20

Vidik spola v zunanji politiki

1. Perspektivo enakosti spolov je potrebno vključiti v zunanjo politiko in zunanje ukrepe Unije in držav članic ter še posebej zagotoviti:
  - a. dosledno upoštevanje vidika spola v politikah razvojne pomoči in da je ustrezno financiranje namenjeno programom, ki si prizadevajo za enakost spolov, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem ter pravicami;
  - b. vključevanje vidika spola v analize, ocene učinka in zbiranje podatkov v zvezi z zunanjim financiranjem in sodelovanjem v političnih dialogih s tretjimi državami;
  - c. vključevanje vidika spolov vse ukrepe za vzpostavljanje miru in spodbujanje smiselnega sodelovanja žensk in marginaliziranih skupin.
2. Migracijske politike Unije in držav članic morajo upoštevati posebne potrebe migrantk in prosilk za mednarodno zaščito. Tem ženskam mora biti zagotovljeno, da v celoti uživajo svoje človekove pravice, ki nujno vključujejo pravice do spolnega in reproduktivnega zdravja ter dostop do storitev za žrtve nasilja na podlagi spola.

WWW.SOCIALISTSANDEMOCRATS.EU

O POLITIČNI SKUPINI S&D

Skupino S&D zastopa 139 evropskih poslancev iz 26 držav EU.

Skupina S&D je druga največja politična skupina v Evropskem parlamentu in naši evropski poslanci delujejo v vseh parlamentarnih odborih in medparlamentarnih delegacijah.

Zavzemamo se za vključujočo evropsko družbo, ki temelji na načelih solidarnosti, enakosti, raznolikosti, svobode in pravičnosti.

Zavzemamo se za socialno pravičnost, delovna mesta in rast, pravice potrošnikov, trajnostni razvoj, reforme finančnega trga in človekove pravice, da bi ustvarili močnejšo in bolj demokratično Evropo ter boljšo prihodnost za vse državljane.

Ostanite na tekočem z vsemi našimi pobudami in odzivi na:

socialistsanddemocrats

TheProgressives

socialistsanddemocrats

Socialists and Democrats

The Progressives

socsanddems

socialistsanddemocrats

takealeft

The Progressives

socialistsanddemocrats